

потребностями становиться “заказчиком” и содержания, и соответствующих методов воспитания. Содержание воспитания выливается не из потребностей общества, которые навязываются кем-то, а определяется на основе прогнозируемых конкретных потребностей самого ребенка, учитывая принцип гуманизма, усиления внимания к системе ее ценностей и интересов.

Ключевые слова: ребенок, детство, детоцентризм, воспитательная традиция.

Клименко А. О.
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

ПЕДАГОГІЧНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ВНЗ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ІНТЕРНЕТУ

У статті проведено аналіз педагогічного змісту роботи сучасного викладача ВНЗ у соціальних мережах Інтернету. Розглянуто мотиви користувачів соціальних мереж, результати їх ранжування викладачами та студентами. Здійснено порівняльний аналіз найпопулярніших в Україні соціальних мереж Інтернету, а також подано рекомендації щодо вибору їх педагогом для використання у професійній діяльності.

Ключові слова: Інтернет, соціальні мережі, Інтернет технології у роботі викладача ВНЗ.

В контексті формування інформаційної культури викладача ВНЗ актуалізується наукова проблема визначення можливостей, переваг, недоліків та перспектив використання педагогом Інтернет-сервісів, і, зокрема, соціальних мереж у навчальному процесі. Термін “соціальна мережа” у Вікіпедії стисло трактується як “веб-сайт або інша служба у Веб, яка дозволяє користувачам створювати публічну або напівпублічну анкету, складати список користувачів, з якими вони мають зв’язок та переглядати власний список зв’язків і списки інших користувачів”. [4] Саме соціальні мережі в Інтернеті виступають чи не найбільшими “поглиначами” вільного часу студентів, адже пропонують користувачам цікаву, актуальну аудіо-візуальну інформацію, виступають потужним медіа-центром і місцем зустрічі з друзями та приятелями. В цих умовах педагогам доводиться робити вибір – вивчати подібні Інтернет-сервіси та використовувати їхні можливості з освітньою метою, або ж триматися осторонь.

Мета нашого дослідження – проаналізувати та уточнити зміст роботи сучасного викладача ВНЗ у соціальних мережах.

На основі аналізу дослідження науковців О. Арестової, Л. Бабаніна та О. Войскунського [1] розглянемо основні мотиви користувачів соціальних мереж в Інтернеті та їхню відповідність студентам та педагогам (див. табл. 1).

Таблиця 1

Мотиви користувачів соціальних мереж.

Мотив	Сутність	Релевантність	
		Студенти	Викладачі
Діловий	Виконання професійної (навчальної) діяльності	+	+
Пізнавальний	Отримання/Передача знань	+/-	+/+
Комунікативний	Спілкування, пошук нових контактів, людей із спорідненими інтересами	+	+
Корпоративний	Співробітництво, обмін результатами діяльності, спільне вирішення проблем в ході роботи.	+/-	+
Рекреаційний	Окрім відновлення функціонального стану дієздатності, мотив також виступає способом оволодіння новими видами діяльності, тренуванням, перевіркою своїх можливостей, як наприклад, у змаганнях	+	+/-

Дані у табл. 1 свідчать про те, що у студентів та викладачів в цілому однакова мотивація щодо роботи у соціальних мережах в Інтернеті. Провівши ранжування вказаних мотивів, ми отримали наступні результати (див. табл. 2). Номер 1 відповідає найважливішому мотиву, а номер 5 – найменш важливому.

Таблиця 2

Ранжування мотивів користувачів соціальних мереж

	1	2	3	4	5
Студенти	Комунікативний мотив	Рекреаційний мотив	Пізнавальний мотив	Корпоративний мотив	Діловий мотив
Викладачі	Діловий мотив	Пізнавальний мотив	Корпоративний мотив	Комунікативний мотив	Рекреаційний мотив

Наочно видно, що спільна мотивація не означає однакову послідовність у діяльності студентів і педагогів у соціальних мережах, адже для студентів найголовнішим виступають спілкування та відпочинок/розваги, в той час як для викладачів – це робота, навчальний процес. Пріоритетним завданням педагога за таких умов є шляхом ефективної організації та реалізації змісту роботи в соціальних мережах вивести пізнавальний мотив студентів на провідну позицію.

Провівши дослідження серед студентів низки українських ВНЗ, нами було встановлено, що найпопулярнішими у вказаній категорії користувачів є такі соціальні мережі: ВКонтакте [2], Фейсбук (Facebook) [5] та Однокласники [3]. При цьому, більшість із студентів зареєстровані на усіх із перелічених веб-сервісів.

У виборі соціальної мережі для використання в професійній діяльності педагогу необхідно враховувати те, що його сторінка повинна виступати: а) платформою для розміщення власних теоретичних та практичних доробок й напрацювань, навчального матеріалу; б) джерелом інформації-знань, яким студенти та колеги зможуть скористатися; в) засобом спілкування, обміну думок.

З огляду на це, розглянемо можливості використання згаданих веб-сервісів у навчальній діяльності студентів (див. табл. 3).

Таблиця 3

Компоненти змісту роботи педагога у соціальних мережах та наявність умов до їхнього використання

№	Вид роботи	Соціальні Мережі		
		ВКонтакте	Однокласники	Фейсбук
1	Здійснення асинхронної комунікації	+	+	+
2	Здійснення синхронної комунікації	+	+	+
3	Створення закритих груп користувачів	+	+	+
4	Можливість розміщення текстової навчальної інформації	+	+	+
5	Можливість розміщення навчальної аудіо- інформації	+	+-	+-
6	Можливість розміщення навчальної відео-інформації	+	+-	+
7	Можливість розміщення зображень (графічних файлів)	+	+	+
8	Можливість розміщення результатів контролю успішності студентів	+-	+-	+-
9	Можливість розміщення файлів мультимедійних презентацій	+-	+-	+-

Розглянемо умови реалізації змісту роботи педагога у соціальних мережах детальніше. Усі з перелічених нами Мереж забезпечують можливість здійснення комунікації (повідомлення на форумах, онлайн повідомлення), створення закритих груп користувачів, тим самим

організовуючи навчальне середовище, та розміщення текстової навчальної інформації у групах. У мережі ВКонтакте аудіо файли можна зберігати як у групі, так і на особистій сторінці, у той час як у мережах Однокласники та Фейсбук розміщення звукових файлів у приватних групах не передбачено, що, в свою чергу, створює певні незручності для користувачів сервісу. Доступ до відеоінформації мережа Однокласники надає лише на сторінках користувачів. Водночас, у Фейсбук та ВКонтакте відео можна розміщувати, переглядати та коментувати також у приватних групах. Графічні файли, передусім, фотографії у найпоширеніших форматах доступні для завантаження та редагування користувачами як у групах так і на персональних сторінках (у альбомах) у всіх із згаданих мереж. Проте, у жодній із них не передбачена робота з документами пакету програм Microsoft Office, тож неможливо розміщувати на вказаних серверах електронні таблиці Excel із результатами успішності навчальної діяльності студентів чи мультимедійні презентації, із традиційним для ОС Windows розширенням *.ppt або ж *.pptx. На даний час, вирішити таку ситуацію можна шляхом завантаження оцінок студентів у вигляді текстового повідомлення (без можливості форматування, створення таблиць і т.п.), або графічного зображення (фотографії, файлу із збереженням за допомогою технології PrintScreen зображенням сторінок електронного журналу). У випадку із мультимедійними презентаціями, можливе їх розміщення лише після конвертації у відео файли. Слід зауважити, що вказані способи вирішення згаданої проблеми передбачають наявність у педагога певних практичних знань у сфері комп'ютерних технологій та вимагають додаткового часу.

При реалізації змісту роботи в соціальних мережах Інтернету педагог повинен керуватися наступними критеріями:

– яка конкретна мета і форми організації роботи в соціальній мережі (розміщення навчального матеріалу, дискусійний форум, зворотній зв'язок)?

– яка навчальна ситуація (традиційна, класно-урочна система, при якій можлива синхронна та пряма комунікація з візуальним контактом, дистанційне навчання чи самоосвіта)?

– наявні у педагога навички та згадана нами вище мотивація, а також технічні засоби.

– хто навчається: кількість, вік, навички, мотивація та доступні їм технічні засоби.

Врахування таких критеріїв сприятиме ефективній організації та реалізації змісту роботи педагога у соціальних мережах, що полягає у наступному:

1) передача знань – розміщення та надання доступу студентам до навчального матеріалу. Важливим елементом цього компоненту змісту є розробка педагогом власних методичних рекомендацій, що сприятимуть

успішному вивченню матеріалу а також ефективнішому використанню часу у роботі в соціальних мережах та Інтернеті загалом;

2) підготовка до занять – опрацювання матеріалів, завантаження відео, аудіо файлів та інших ресурсів для подальшого використання у навчальному процесі.

3) здійснення комунікації на рівні “педагог-студент” та “педагог-педагог” через наявні у соціальних мережах засоби синхронного та асинхронного спілкування (чати, форуми, приватні повідомлення і т.п.).

Соціальні мережі Інтернету, звичайно ж, не виступають і не можуть виступати заміною викладача. Натомість, вони є додатковим засобом передачі знань, активізації навчальної діяльності студентів, їхньої мотивації до вивчення предмету. Тож доцільне та майстерне використання цих Інтернет сервісів сприятиме ефективному досягненню навчально-виховної мети у процесі здобуття студентами нових знань.

Очевидно, що проблема уточнення змісту роботи сучасного викладача ВНЗ у соціальних мережах Інтернету й надалі залишатиметься актуальною в системі педагогічної науки, доповнюючи склад перспективних напрямів досліджень. В контексті Болонського процесу її вирішення вимагає проведення подальших теоретичних та практичних досліджень, що мають на меті вдосконалення системи професійної, у тому числі, медіа-освітньої підготовки майбутніх фахівців.

Використана література:

1. Арестова О. Н., Бабанин Л. Н., Войскунский А. Е. Коммуникация в компьютерных сетях: психологические детерминанты и последствия / О. Н. Арестова, Л. Н. Бабанин, А. Е. Войскунский // Вестник МГУ. Серия XIV. Психология. – № 4. – М., 1996. – С. 14-20.
2. ВКонтакте [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <<http://vk.com>>. – Назва з екрану.
3. Одноклассники [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <<http://odnoklassniki.ru>>. – Назва з екрану.
4. Соціальна мережа (Інтернет) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Послуга_соціальних_мереж>. – Назва з екрану.
5. Facebook [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://uk-ua.facebook.com>>. – Назва з екрану.

КЛИМЕНКО А. О. Педагогическое содержание работы современного преподавателя ВНЗ в социальных сетях Интернета.

В статье проведен анализ педагогического содержания работы современного преподавателя вуза в социальных сетях Интернета. Рассмотрены мотивы пользователей социальных сетей, результаты их ранжирования преподавателями и студентами. Осуществлен сравнительный анализ популярных в Украине социальных сетей Интернета, а также представлены рекомендации по выбору их педагогом для использования в профессиональной деятельности.

Ключевые слова: Интернет, социальные сети, Интернет технологии в работе преподавателя вуза.

KLIMENKO A. O. Pedagogical maintenance of work of modern teacher of university is in the social networks of the Internet.

The article presents the research of the pedagogical contents of university teacher's work in the Internet social networks. The social networks users' motives and their rankings by students and teachers have been analyzed in this work. There have also been made a comparative analysis of the Internet social networks most popular in Ukraine, and given recommendations as to their choice by a teacher to be used in his professional activity.

Keywords: Internet, social networks, Internet technologies in higher institution teacher's activity.

Кузнєцова О. Я.

Національний авіаційний університет

МЕТОДИЧНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ НАВЧАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ АВІАЦІЙНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У роботі подано вимоги, сформульовані сучасним ринком праці, до майбутніх інженерів авіаційних спеціальностей та особливості навчальних технологій, що здатні їх забезпечити. Описано один із ключових принципів розробленої модульно-рейтингової технології, на якому ґрунтується методика навчання загальної фізики майбутніх інженерів авіаційних спеціальностей.

Ключові слова: загальна фізика, самостійна робота, модульно-рейтингова технологія навчання, майбутні авіаційні інженери.

Як відомо, ключовим гаслом Болонського процесу є “навчання впродовж життя”. Слід зазначити, що вперше концепція “навчання впродовж життя” з'явилася у 1973 році в звіті Організації Економічної співпраці та Розвитку (ОЕСР) “Періодична освіта: Стратегії навчання впродовж життя”, в якому основна увага була надана потребам глобальної економіки і конкурентоспроможності. Поняття “навчання впродовж життя” (“*Lifelong Learning*” – LLL) спочатку було розроблено як відповідь на кризу того часу в царині західних систем вищої освіти. Проте наприкінці дев'яностих років воно набуває особливого звучання у зв'язку з новою економічною кризою та стрімким зростанням безробіття. Як один із результатів вивчення ключових причин тодішньої кризи у 1995 році Європейська Комісія (ЄК) опублікувала офіційний документ “Викладання і навчання: На шляху до суспільства, що навчається”, а в 1996 році, на засіданні ОЕСР, в якому брали участь міністри освіти, вже були зроблені висновки про те, що з початку XXI століття принцип “навчання впродовж життя” повинен охопити усіх активних учасників економічного життя Об'єднаної Європи – від простих робітників до вищих менеджерів корпорацій.

Як результат, уже наприкінці дев'яностих років в Європі формується досить чітке уявлення про те, що глобалізація економіки та бурхливий